

แนวนโยบายการบริหารความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา

3 สิงหาคม 2551

จัดทำโดย

สำนักนโยบายความเสี่ยง

ฝ่ายนโยบายความเสี่ยง

สาขานโยบายสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

โทรศัพท์ 0-2283-5304 , 0-2283-5886

โทรสาร 0-2283-5983

e-mail: SuwannJa@bot.or.th, ChulaluP@bot.or.th

ผนว10-คส21004-25510803

คส 210

วันที่ 3 ส.ค. 2551

แนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทย
เรื่อง แนวนโยบายการบริหารความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา

1. เหตุผลในการออกแนวนโยบาย

ด้วยปัจจุบันธนาคารพาณิชย์มีการให้สินเชื่อ ลงทุน หรือก่อภาระผูกพันแก่บุคคลที่มี ภูมิฐานะในต่างประเทศในปริมาณเพิ่มขึ้น มีสาขาในต่างประเทศและมีการทำธุรกรรมกับคู่สัญญา ในต่างประเทศมากขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเห็นควรกำหนดแนวนโยบายการบริหารความเสี่ยง ของประเทศคู่สัญญา (Country Risk) เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีระบบในการป้องกันความเสี่ยงของ ประเทศคู่สัญญาและความเสี่ยงจากการโอนเงินของคู่สัญญา รวมทั้งมีการกันเงินสำรองอย่างเพียงพอ และเหมาะสม เพื่อรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการทำธุรกรรมดังกล่าว

ในการออกแนวนโยบายฉบับนี้มีสาระสำคัญของหลักเกณฑ์ที่ไม่เปลี่ยนแปลงจาก หลักเกณฑ์เดิม เว้นแต่มีข้อกำหนดเพิ่มเติมให้ธนาคารพาณิชย์พิจารณาถึงความเสี่ยงของประเทศ คู่สัญญาทางอ้อม (Indirect Country Risk) ด้วย เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีการบริหารความเสี่ยง ของประเทศคู่สัญญาที่สะท้อนความเสี่ยงที่แท้จริง ทั้งนี้ หากธนาคารพาณิชย์ใดยังไม่มีความพร้อม ในการพิจารณาความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาทางอ้อม ธนาคารแห่งประเทศไทยให้เวลาธนาคาร พาณิชย์นั้นในการปรับตัว 1 ปี นับจากวันที่แนวนโยบายฉบับนี้มีผลบังคับใช้เป็นต้นไป

2. ขอบเขตการบังคับใช้

แนวนโยบายฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบัน การเงินทุกธนาคารที่มีสาขาในต่างประเทศ หรือมีอัตราส่วนการให้สินเชื่อ ลงทุน หรือก่อภาระผูกพัน ในต่างประเทศรวมทั้งสิ้นต่อเงินกองทุนตั้งแต่ร้อยละ 50 ของเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของธนาคาร พาณิชย์นั้นในกรณีของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย และตั้งแต่ร้อยละ 50 ของ สินทรัพย์ที่ต้องดำรงตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ในกรณี ของสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

3. ประกาศและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง

ให้ยกเลิกหนังสือที่ ธปท.ผนส.(21)ว.240/2549 ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2549
เรื่อง แนวนโยบายการบริหารความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา

4. เนื้อหา

4.1 ในแนวนโยบายฉบับนี้

“ความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา” (Country Risk) หมายความว่า ความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่แน่นอนของภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง หรือปัจจัยภายนอกอื่น ๆ เช่น ภัยธรรมชาติ ความไม่สงบทางสังคมหรือการเมืองของประเทศที่ธนาคารพาณิชย์มีการให้สินเชื่อ ลงทุน หรือก่อการระดมทุนแก่ผู้มีภูมิลำเนาในประเทศนั้น จนส่งผลกระทบต่อระดับความเสี่ยงหรือความน่าเชื่อถือในการดำเนินธุรกิจในประเทศคู่สัญญา อาจทำให้ลูกหนี้หรือคู่สัญญาของธนาคารพาณิชย์ที่มีภูมิลำเนาในประเทศนั้น ๆ ไม่สามารถชำระหนี้หรือไม่ปฏิบัติตามสัญญา และอาจส่งผลกระทบต่อฐานะและการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ โดยความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาที่สำคัญมี 5 ประเภท ดังนี้

(1) ความเสี่ยงของภาครัฐบาล (Sovereign Risk) หมายความว่า ความเสี่ยงที่รัฐบาลเป็นผู้กู้ยืมเงินหรือเป็นคู่สัญญาของธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถหรือไม่ชำระหนี้ตามเงื่อนไขของสัญญา หรือปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามสัญญาหรือพันธะที่ได้กำหนดไว้ ไม่ว่าจะทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น นโยบายการพักชำระหนี้

(2) ความเสี่ยงด้านการโอนเงินของคู่สัญญา (Transfer Risk) หมายความว่า ความเสี่ยงที่คู่สัญญาที่มีภูมิลำเนาในต่างประเทศไม่สามารถหาเงินตราต่างประเทศมาชำระหนี้ให้แก่ธนาคารพาณิชย์ตามสัญญาได้ เนื่องจากข้อจำกัดต่างๆ เช่น รัฐบาลของประเทศนั้น (Host Country) กำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับการจำกัดการเข้าออกของเงินทุน หรือมีมาตรการควบคุมปริวรรตเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Control)

(3) ความเสี่ยงจากผลกระทบต่อเนื่อง (Contagion Risk) หมายความว่า ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยใดๆ ในประเทศหนึ่ง แล้วส่งผลกระทบต่อประเทศอื่นในภูมิภาคซึ่งมีบุคคลในประเทศนั้นเป็นคู่สัญญากับธนาคารพาณิชย์ เช่น การปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือของประเทศหนึ่ง ส่งผลทำให้การชำระหนี้ หรือการพิจารณาทำธุรกรรมกับคู่สัญญาที่ตั้งอยู่ในประเทศอื่นที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน ได้รับผลกระทบไปด้วย เป็นต้น

(4) ความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic Risk) หมายความว่า ความเสี่ยงจากการที่คู่สัญญาที่มีภูมิลำเนาในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถหรือไม่ชำระหนี้ตามสัญญาหรือไม่สามารถปฏิบัติตามพันธะได้ เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบาย

ทางเศรษฐกิจของประเทศนั้น เช่น การขึ้นอัตราดอกเบี้ยเพื่อปกป้องค่าเงิน การเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านภาษี เป็นต้น

(5) ความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาทางอ้อม (Indirect Country Risk) หมายความว่า ความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่แน่นอนของภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง หรือปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ในต่างประเทศที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ในประเทศไทย ทั้งนี้ หากธนาคารพาณิชย์ใดยังไม่มีความพร้อมในการพิจารณาความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาทางอ้อม ธนาคารแห่งประเทศไทยให้เวลาธนาคารพาณิชย์นั้นในการปรับตัว 1 ปี นับจากวันที่แนวนโยบายฉบับนี้มีผลบังคับใช้เป็นต้นไป

4.2 หลักเกณฑ์

4.2.1 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ และผู้บริหารระดับสูงของธนาคารพาณิชย์

คณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของธนาคารพาณิชย์ควรควบคุมดูแล ความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาโดยอย่างน้อยควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

(1) การควบคุมดูแลโดยคณะกรรมการ

(1.1) ดูแลให้มีการกำหนดกลยุทธ์ และอนุมัตินโยบาย แผนงาน และระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา

(1.2) ควรให้มีการทบทวน ประเมินกลยุทธ์และนโยบายในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาอย่างสม่ำเสมอ ตามขนาดและความซับซ้อนของธุรกรรม หรือทุกครั้งที่มีเหตุอันควรซึ่งผู้บริหารระดับสูงเห็นว่าควรหยิบยกขึ้นพิจารณา เพื่อให้มั่นใจว่านโยบาย แผนงาน และระเบียบปฏิบัติต่างๆ เป็นไปในทิศทางเดียวกับแผนกลยุทธ์ ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และผลตอบแทนที่ธนาคารพาณิชย์ได้ประมาณการไว้ รวมทั้งสามารถสะท้อนถึงภาวะเศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

(1.3) อนุมัติและทบทวนวงเงินหรือเพดานสูงสุดในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศ

(1.4) ดูแลให้ผู้บริหารระดับสูงกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายในสำหรับการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาที่เพียงพอและเหมาะสม

(2) การควบคุมดูแลโดยผู้บริหารระดับสูง

(2.1) ควรกำหนดนโยบาย ขั้นตอนบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายในสำหรับการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา รวมทั้งวงเงินหรือเพดานสูงสุดในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศให้มีความเหมาะสมกับฐานะและการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ เพื่อเสนอคณะกรรมการธนาคารพาณิชย์พิจารณาอนุมัติ และนำมาถือปฏิบัติ

(2.2) ควรจัดสรรทรัพยากรและบุคลากรเพื่อสนับสนุนระบบการบริหารความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาอย่างเพียงพอ รวมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบและผู้ที่มีอำนาจอนุมัติในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา โดยผู้ที่มีหน้าที่อนุมัติการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาควรมีความเป็นอิสระจากผู้ที่มีหน้าที่ในการกำหนดวงเงินและติดตามกำกับดูแลการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศ

(2.3) ควรสื่อสารและเผยแพร่กลยุทธ์ นโยบาย แผนงาน ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาให้กับพนักงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนรับทราบและ ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด และจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่พนักงานที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอและสม่ำเสมอ

(2.4) ควรทบทวนนโยบายที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และควรมีการทบทวนทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์และสภาพแวดล้อมที่มีนัยสำคัญ

4.2.2 นโยบายการบริหารความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา

(1) ธนาคารพาณิชย์ควรมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร และผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการธนาคารพาณิชย์ ซึ่งนโยบายดังกล่าวอาจเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต เช่น การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ การจัดชั้นและการกันเงินสำรอง เป็นต้น

(2) ธนาคารพาณิชย์ควรกำหนดนโยบายและขั้นตอนในการบริหารความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาตามลักษณะ ปริมาณ และความซับซ้อนของธุรกรรม โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ผลตอบแทนที่ธนาคารพาณิชย์คาดว่าจะได้รับ ความเพียงพอของเงินกองทุนเงินสำรองที่จะรองรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และความพร้อมของระบบงานและบุคลากร โดยนโยบายและขั้นตอนในการบริหารความเสี่ยงควรครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้

(2.1) การมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งการพิจารณาอนุมัติการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศ

(2.2) ประเภทของความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาที่อาจเกิดขึ้นกับ ธนาคารพาณิชย์ และนโยบาย ขั้นตอนในการบริหารความเสี่ยงแต่ละประเภท

(2.3) ระบบการประเมินความเสี่ยง ควรประกอบด้วยหลักเกณฑ์ การวิเคราะห์ การวัดความเสี่ยงและการจัดอันดับความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา

(2.4) ระบบการควบคุมความเสี่ยง ควรประกอบด้วยนโยบายในการ กำหนดวงเงินหรือเพดานสูงสุดในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศ นโยบายการจัดชั้น และกันเงินสำรอง และนโยบายการกำหนดประเภทหลักประกัน รวมถึงนโยบายการจัดทำและ ประเมินความครบถ้วนของเอกสาร สัญญาการให้สินเชื่อ ซึ่งควรสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในแต่ละประเทศ

(2.5) ระบบการติดตามความเสี่ยง ควรประกอบด้วยระบบการติดตาม สถานการณ์ของประเทศคู่สัญญา ระบบการรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับ แต่ละประเทศ ระบบการควบคุมภายใน และการทดสอบภาวะวิกฤติ (Stress Test)

4.2.3 การประเมินความเสี่ยง

ธนาคารพาณิชย์ควรมีระบบการวิเคราะห์ และวัดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น จากการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศ รวมทั้งจัดอันดับความเสี่ยง ดังนี้

(1) การวิเคราะห์ความเสี่ยง

(1.1) ธนาคารพาณิชย์ควรมีระบบการติดตามภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของแต่ละประเทศคู่สัญญา และวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับ แต่ละประเทศอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หรือมากกว่านั้นตามขนาดและความซับซ้อนของธุรกรรม โดยธนาคารพาณิชย์ควรพิจารณาทั้งปัจจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ ความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา

(1.2) ปัจจัยเชิงปริมาณที่ธนาคารพาณิชย์นำมาพิจารณาควรครอบคลุม ถึงปริมาณการทำธุรกรรมกับลูกหนี้แต่ละประเภท เช่น ลูกหนี้ภาครัฐบาล ลูกหนี้ประเภทธนาคาร พาณิชย์และลูกหนี้ภาคเอกชน เป็นต้น ระยะเวลาคงเหลือในแต่ละสัญญา ปริมาณธุรกรรมที่เป็น รายการนอกงบดุลซึ่งธนาคารพาณิชย์มีภาระผูกพันที่ต้องปฏิบัติตามสัญญาในอนาคต เช่น การทำ ธุรกรรมตราสารอนุพันธ์ เป็นต้น ควบคู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจของประเทศคู่สัญญา เช่น อัตรา แลกเปลี่ยน อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย การก่อกำหนดนี้ สาธารณะของรัฐบาล ภาระหนี้สินระยะสั้นของ ประเทศนั้นๆ อัตราการขยายตัวของผลผลิตมวลรวมในประเทศ (GDP) อัตราการว่างงาน ปัจจัย

ด้านสภาพคล่องในแต่ละประเทศ ความสามารถในการหารายได้ของรัฐบาลแต่ละประเทศ และตัวเลขทางสถิติที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เป็นต้น

(1.3) ปัจจัยเชิงคุณภาพที่ธนาคารพาณิชย์นำมาพิจารณาควรครอบคลุมถึงความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในแต่ละประเทศ นโยบายการเงิน มาตรการการควบคุมอัตราแลกเปลี่ยน ความโปร่งใสของข้อมูล และโครงสร้างทางการเงินและการตลาด เช่น นโยบายการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศนั้นๆ ระบบกฎหมาย และมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดให้ถือปฏิบัติ

(1.4) ธนาคารพาณิชย์ควรติดตามการเปลี่ยนแปลงนโยบายและกลยุทธ์ของรัฐบาลในแต่ละประเทศที่ธนาคารพาณิชย์มีการทำธุรกรรมด้วย เพื่อนำมาพิจารณาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลดังกล่าว เช่น อาจทำให้ลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์ในธุรกิจบางประเภทมีความสามารถในการชำระหนี้ลดลง และธนาคารพาณิชย์ควรปรับปรุงนโยบายการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาในประเทศนั้นๆ ให้เหมาะสม ทันเหตุการณ์ และควรมีการกำหนดแผนฉุกเฉินที่เหมาะสม เพื่อรองรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศ เช่น เพิ่มความถี่ในการติดตามและวิเคราะห์ และขยายขอบเขตการวิเคราะห์ที่เหมาะสม

(1.5) ธนาคารพาณิชย์ควรมีการจัดทำเอกสารและผลสรุปของการวิเคราะห์ความเสี่ยงในแต่ละประเทศ เพื่อเสนอข้อมูลให้ผู้บริหารระดับสูงของธนาคารพาณิชย์นำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ และปรับปรุงนโยบายการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาและกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม

(1.6) ธนาคารพาณิชย์ควรจัดสรรบุคลากรและทรัพยากรที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาให้เหมาะสมกับขนาดและความซับซ้อนของการทำธุรกรรมของธนาคารพาณิชย์

(1.7) ธนาคารพาณิชย์ควรมีการตรวจสอบระบบการวิเคราะห์ เพื่อดูผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา และเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์กับข้อมูลจากแหล่งอื่น รวมถึงข้อมูลจากการวิจัยและการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือภายนอก

(2) การวัดความเสี่ยง

(2.1) ธนาคารพาณิชย์ควรจัดให้มีระบบที่สามารถวัดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา โดยพิจารณาปริมาณ

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับธนาคารพาณิชย์ และสาขาของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งต้องคำนึงถึงขนาด และความซับซ้อนของการทำธุรกรรมของธนาคารพาณิชย์

(2.2) ธนาคารพาณิชย์ควรวัดความเสี่ยงตามประเทศที่เป็นภูมิลำเนา ของลูกหนี้หรือคู่สัญญา

(2.3) ธนาคารพาณิชย์ควรมีระบบที่สามารถวัดภาระหนี้ของคู่สัญญา ตามประเภทต่างๆ เช่น สัญญาอัตราแลกเปลี่ยน หรือสัญญาอัตราดอกเบี้ย และมีรายละเอียดเพียงพอ สำหรับการวัดและวิเคราะห์ความเสี่ยงของการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศ เช่น ประเภท ของผู้กู้ ภาระหนี้ หลักประกัน อายุที่เหลือของสัญญา เป็นต้น

(3) การจัดอันดับความเสี่ยง

(3.1) การจัดอันดับความเสี่ยงในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับ แต่ละประเทศมี 2 วิธี คือ

(3.1.1) การจัดอันดับความเสี่ยงโดยสถาบันจัดอันดับ ความน่าเชื่อถือภายนอก เช่น Standard & Poor's (S&P) Moody's หรือ Fitch เป็นต้น ซึ่งสามารถ แบ่งตามลักษณะของตราสารทางการเงิน เช่น ระยะสั้น และระยะยาว หรือตามลักษณะของคู่สัญญา เช่น ประเทศ (Sovereign) และนิติบุคคล

(3.1.2) การจัดอันดับความเสี่ยงโดยธนาคารพาณิชย์เอง ซึ่ง เป็นการสรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์และการประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่แบ่งแยกตามภูมิภาค ประเทศ ของคู่สัญญา ประเภทของธุรกรรม และสกุลเงิน ทั้งนี้ การจัดอันดับความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ ที่ดี ควรสามารถแยกระดับความเสี่ยงได้อย่างชัดเจน และสามารถเทียบเคียงกับการจัดอันดับ ความเสี่ยงโดยสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือภายนอกได้

(3.2) ธนาคารพาณิชย์ควรใช้การจัดอันดับความเสี่ยงโดยธนาคาร พณิชย์เองควบคู่กับการจัดอันดับความเสี่ยงโดยสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือภายนอก

(3.3) ธนาคารพาณิชย์ควรกำหนดวิธีการและปัจจัยในการจัดอันดับ ความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาอย่างชัดเจน และควรมีบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญ และมี ความเป็นอิสระในการจัดอันดับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาต่างหากจากผู้ที่ทำหน้าที่อนุมัติ การทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา

(3.4) ธนาคารพาณิชย์ควรมีการจัดอันดับความเสี่ยงของประเทศ คู่สัญญาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และควรมีการทบทวนทุกครั้งเมื่อภาวะเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ของประเทศนั้นๆ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ

(3.5) ธนาคารพาณิชย์ควรใช้การจัดอันดับความเสี่ยงในการพิจารณา กำหนดวงเงินหรือเพดานสูงสุดในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศที่เหมาะสม รวมถึงพิจารณาการจัดชั้นและการกันเงินสำรองสำหรับการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศ ให้สอดคล้องกันด้วย เช่น ถ้าธนาคารพาณิชย์จัดอันดับความเสี่ยงของประเทศใดในอันดับที่มีความเสี่ยงสูง ธนาคารพาณิชย์นั้นควรพิจารณาจัดชั้นและกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ หรือคู่สัญญา ที่มีภูมิลำเนาในประเทศนั้นในอัตราที่เข้มงวดกว่ากรณีปกติ

4.2.4 การควบคุมความเสี่ยง

(1) การกำหนดวงเงินหรือเพดานสูงสุดในการทำธุรกรรม

(1.1) ธนาคารพาณิชย์ควรมีระบบการกำหนดวงเงินหรือเพดานสูงสุดในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศ ซึ่งวงเงินในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศ ควรได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการธนาคารพาณิชย์ และมีการทบทวนวงเงินอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง หรือมากกว่านั้นตามขนาดและความซับซ้อนของธุรกรรม หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง ภาวะเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศนั้น ๆ อย่างมีนัยสำคัญ

(1.2) ธนาคารพาณิชย์ควรกำหนดวงเงินในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และนโยบายโดยรวมในการทำธุรกรรมของธนาคารพาณิชย์ ความเพียงพอของเงินกองทุนและเงินสำรองที่จะรองรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น การจัดอันดับความเสี่ยงในแต่ละประเทศ ระดับความเสี่ยงที่ธนาคารพาณิชย์ยอมรับได้ และโอกาสการทำธุรกิจในแต่ละประเทศ

(1.3) ธนาคารพาณิชย์ควรกำหนดวงเงินในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศในหลายระดับนอกเหนือจากในระดับรวม เช่น กำหนดวงเงินตามภูมิภาคที่ตั้งของคู่สัญญา ประเภทของธุรกิจ ประเภทของคู่สัญญา ประเภทของสกุลเงิน ประเภทของธุรกรรม และประเภทของหลักประกัน

(1.4) ธนาคารพาณิชย์ควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการกำหนดวงเงินในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศซึ่งควรมีความเป็นอิสระจากผู้ที่มิอำนาจอนุมัติในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา

(1.5) ธนาคารพาณิชย์ควรมีการชี้แจงวงเงินในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศให้กับพนักงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ซึ่งวงเงินในการทำธุรกรรมอาจแบ่งแยกย่อยตามระดับการบริหารงานของธนาคารพาณิชย์ได้ เช่น วงเงินที่ผู้จัดการสาขาในต่างประเทศสามารถทำธุรกรรมได้

(2) การจัดชั้นและการกักเงินสำรอง

(2.1) ธนาคารพาณิชย์ควรกำหนดนโยบายการจัดชั้นและกักเงินสำรองที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรและได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการธนาคารพาณิชย์ นโยบายการจัดชั้นและกักเงินสำรองควรครอบคลุมการทำธุรกรรมทั้งในและต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ โดยสามารถสะท้อนถึงความเสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญาและความเสี่ยงพื้นฐานของแต่ละประเทศโดยรวม

(2.2) ธนาคารพาณิชย์ควรกำหนดนโยบายการกักเงินสำรองสำหรับการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศที่มีความเสี่ยงที่แตกต่างกันตามภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยควรวิเคราะห์ปัญหาของแต่ละประเทศ ระดับความรุนแรงของปัญหา และควรมีการประมาณความเสียหายจากการทำธุรกรรมในประเทศนั้น และกักเงินสำรองเพิ่มเพื่อรองรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

(2.3) ธนาคารพาณิชย์ควรกำหนดผู้ที่มีอำนาจ หน้าที่และรับผิดชอบในการพิจารณาระดับการกักเงินสำรองสำหรับประเทศคู่สัญญาในแต่ละประเทศที่เหมาะสม

(2.4) ธนาคารพาณิชย์อาจเลือกกักเงินสำรองเพื่อรองรับความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาเป็นรายประเทศ หรือเป็นรายลูกหนี้ตามความเหมาะสมก็ได้

(2.5) ธนาคารพาณิชย์อาจไม่จำเป็นต้องกักเงินสำรองสำหรับความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาเป็นกรณีเฉพาะ หากระดับการกักเงินสำรองในปัจจุบันอยู่ในระดับที่เพียงพอที่จะรองรับทั้งความเสี่ยงด้านเครดิตและความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาแล้ว

(2.6) ธนาคารพาณิชย์ควรจัดทำเอกสารหลักฐาน พร้อมเหตุผลสนับสนุนในการพิจารณากักเงินสำรองสำหรับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาที่เหมาะสม หากเป็นกรณีที่มีนัยสำคัญ ธนาคารพาณิชย์ควรหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่ตรวจสอบงบการเงินของธนาคารพาณิชย์

4.2.5 ระบบการติดตาม

(1) การติดตามสถานการณ์

(1.1) ธนาคารพาณิชย์ควรมีระบบการติดตามภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศคู่สัญญาแต่ละประเทศอย่างต่อเนื่อง

(1.2) ธนาคารพาณิชย์ควรมีระบบการติดตามการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาของพนักงานที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องวงเงินในการให้สินเชื่อ ลงทุน และก่อภาระผูกพันที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาไว้โดยเฉพาะ โดยสามารถติดตามการทำธุรกรรมให้อยู่ภายในวงเงินที่ธนาคารพาณิชย์กำหนดในแต่ละเดือน แต่หากธนาคารพาณิชย์มีการให้สินเชื่อ ลงทุน หรือก่อภาระผูกพันในปริมาณมาก ควรจะมีการติดตามให้มีความถี่ขึ้นตามความเหมาะสม

(1.3) ธนาคารพาณิชย์ควรมีการรวบรวมข้อมูลจากสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือภายนอก รวมทั้งบททวนและติดตามภาระหนี้ของประเทศคู่สัญญาเป็นระยะ ๆ

(1.4) ธนาคารพาณิชย์ควรมีการติดต่อระหว่างผู้บริหารระดับสูงและผู้จัดการสาขาในต่างประเทศเป็นประจำ และควรมีแผนสำรองฉุกเฉินเพื่อรองรับกรณีประเทศคู่สัญญาประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

(1.5) ธนาคารพาณิชย์ควรมีการติดตามดูแลโครงสร้างและคุณภาพของพอร์ตสินเชื่อ และการทำธุรกรรมอื่นในประเทศคู่สัญญา เพื่อพิจารณาการกระจุกตัวในการทำธุรกรรมแต่ละประเภท เช่น การให้สินเชื่อในภาคอุตสาหกรรมใดอุตสาหกรรมหนึ่ง โดยเฉพาะ

(2) การรายงานข้อมูล

(2.1) ธนาคารพาณิชย์ควรมีระบบการเก็บรวบรวมปริมาณความเสี่ยง และจัดประเภทความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาที่เชื่อถือได้

(2.2) ธนาคารพาณิชย์ควรมีระบบรายงานข้อมูลที่มีรายละเอียดที่เพียงพอ สามารถครอบคลุมการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาของธนาคารพาณิชย์ในทุกด้าน และมีความถูกต้องเชื่อถือได้ ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารระดับสูงของธนาคารพาณิชย์ทราบฐานะความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาที่แท้จริง และสามารถทบทวนนโยบายการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศคู่สัญญา รวมทั้งระบุข้อบกพร่องในการทำธุรกรรมได้ทันเวลา

(2.3) ธนาคารพาณิชย์ควรมีการรายงานข้อมูลการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาให้คณะกรรมการธนาคารพาณิชย์ทราบอย่างสม่ำเสมอ หากระดับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาอยู่ในระดับที่มีนัยสำคัญ ธนาคารพาณิชย์ควรจะต้องมีการรายงานให้คณะกรรมการธนาคารพาณิชย์ทราบอย่างน้อยทุกไตรมาส และควรมีการเสนอรายงานที่มีความถี่ขึ้นหากการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเทศคู่สัญญานั้นมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อฐานะและการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์

(3) การตรวจสอบและควบคุมภายใน

(3.1) ธนาคารพาณิชย์ควรมีระบบการควบคุมภายในเกี่ยวกับกระบวนการบริหารความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาที่เหมาะสม และควรมีเครื่องมือหรือวิธีการในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอย่างเพียงพอ รวมทั้งการจัดสรรบุคลากร และหน่วยงานที่รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา

(3.2) ธนาคารพาณิชย์ควรมีระบบการควบคุมภายในที่ดี เช่น ควรมีการแบ่งแยกหน้าที่ของผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา และผู้ที่มีหน้าที่วิเคราะห์ความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาออกจากกัน และแบ่งแยกหน้าที่ของผู้ทำหน้าที่จัดอันดับความเสี่ยงและผู้อนุมัติวงเงินในการทำธุรกรรมในแต่ละประเทศออกจากกัน

(3.3) ก่อนที่ธนาคารพาณิชย์จะพิจารณารับสินทรัพย์ใดมาเป็นหลักประกันในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา ธนาคารพาณิชย์ควรมีการตรวจสอบให้แน่ใจว่าหลักประกันนั้นเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีสภาพคล่องและสามารถบังคับหลักประกันตามกฎหมายของประเทศนั้น ๆ ได้

ในกรณีธนาคารพาณิชย์มีหลักประกันที่เป็นสินทรัพย์ประเภทอสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดินและอาคาร ธนาคารพาณิชย์ควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าธนาคารพาณิชย์สามารถรับจำนอง และมีทรัพย์สินที่สมบูรณ์ในหลักประกันนั้น ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ควรมีหรือจ้างนักกฎหมายที่มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ระเบียบ และการปฏิบัติในประเทศนั้น ๆ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมายและความสามารถในการบังคับใช้สัญญาการกู้ยืมการค้าประกัน และเอกสารอื่น ๆ

(3.4) ธนาคารพาณิชย์ควรลงทุนในหลักทรัพย์ที่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับที่สามารถลงทุนได้ (Investment Grade) จากสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือภายนอก เช่น Standard & Poor's (S&P) Moody's หรือ Fitch เป็นต้น หรือที่มีการซื้อขายในตลาดซื้อขายหลักทรัพย์ หรือศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานที่เป็นสมาชิกสามัญของ International Organization of Securities Commissions (IOSCO) หรือที่มีการซื้อขายในตลาดซื้อขายหลักทรัพย์ต่างประเทศที่เป็นสมาชิกของ World Federation of Exchanges (WFE)

(4) การทดสอบภาวะวิกฤติ (Stress Test)

(4.1) ธนาคารพาณิชย์ควรทำการทดสอบภาวะวิกฤติ สำหรับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาตามความเหมาะสมของปริมาณธุรกรรม หรือขนาดของความเสี่ยง

ของแต่ละประเทศ เพื่อประมาณการความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับคู่สัญญาที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศ แล้วนำผลลัพธ์มาพิจารณาความเพียงพอของเงินกองทุนและการกั้นเงินสำรอง

(4.2) ธนาคารพาณิชย์ไม่จำเป็นต้องใช้แบบจำลองทางการเงินที่อยู่ยาก ซับซ้อนสำหรับการทดสอบภาวะวิกฤติของความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา แต่ธนาคารพาณิชย์ควรสามารถประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

(4.3) ในการทดสอบภาวะวิกฤติ ธนาคารพาณิชย์ควรมีการวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กัน(Covariance) เพื่อตรวจสอบความเสี่ยงจากผลกระทบต่อเนื่อง (Contagion Risk) โดยเฉพาะประเทศที่อยู่ภูมิภาคเดียวกัน

(4.4) ธนาคารพาณิชย์ควรมีการทบทวนผลลัพธ์ของการทดสอบ ภายใต้ภาวะวิกฤติเป็นประจำ และมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการที่เหมาะสมหากผลลัพธ์ที่ได้ เกินกว่าระดับที่ธนาคารพาณิชย์จะยอมรับได้ เพื่อนำไปพิจารณากำหนดนโยบายและวงเงินในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละประเทศอย่างเหมาะสมต่อไป

(4.5) ธนาคารพาณิชย์ควรจัดทำรายงานผลการทดสอบภาวะวิกฤติ เสนอคณะกรรมการของธนาคารพาณิชย์และผู้บริหารระดับสูง

5. วันเริ่มต้นบังคับใช้

แนวนโยบายฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 4 สิงหาคม 2551 เป็นต้นไป

คำถาม-คำตอบแบบท้ายแนวนโยบายการบริหารความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา (Country Risk)

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
1. ขอบเขตการบังคับใช้		
1.1	ขอบเขตการบังคับใช้แนวนโยบาย Country Risk ให้รวมถึงสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศด้วยหรือไม่	รวมถึงสาขา ธพ. ต่างประเทศด้วย โดยให้ปฏิบัติตามแนวนโยบายการบริหารความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา หากสาขา ธพ. ต่างประเทศมีอัตราส่วนการให้สินเชื่อ ลงทุน หรือก่อภาระผูกพันในต่างประเทศรวมทั้งสิ้นต่อเงินกองทุนตั้งแต่ร้อยละ 50 ของสินทรัพย์ที่ต้องดำรงตามมาตรา 32 ของ พ.ร.บ. ธุรกิจ สง. 2551 ขึ้นไป
1.2	ถ้าสาขา ธพ. ต่างประเทศที่ Head office มีระบบการบริหารความเสี่ยง Country Risk แล้ว สาขาฯ จะต้องถือปฏิบัติตามแนวนโยบายนี้หรือไม่	สามารถปฏิบัติตามแนวนโยบายของ Head office ได้ เมื่อมีระบบการบริหารความเสี่ยง Country Risk ที่สอดคล้องกับแนวทางที่ ธพท. กำหนด และต้องมีสำเนาแนวนโยบาย และระเบียบปฏิบัติต่างๆ ที่กรรมการของ ธพ. ได้อนุมัติเก็บไว้ที่สาขาในประเทศไทยด้วย เพื่อให้ผู้ตรวจสอบสามารถตรวจสอบได้
1.3	การกำหนดให้ ธพ. ใดที่ควรถือปฏิบัติตามแนวนโยบายนี้ ซึ่งระบุว่า ธพ. ที่มีอัตราส่วนการให้สินเชื่อ ลงทุน หรือก่อภาระผูกพันในต่างประเทศรวมทั้งสิ้นต่อเงินกองทุนตั้งแต่ร้อยละ 50 ของเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของ ธพ. หรือตั้งแต่ร้อยละ 50 ของสินทรัพย์ที่ต้องดำรงตามมาตรา 32 กรณีสาขาของ ธพ. ต่างประเทศนั้น ธพ. จะคำนวณข้อมูล exposure ที่ต้องปฏิบัติตามแนวนโยบายนี้อย่างไร	สามารถพิจารณาจากข้อมูลที่ ธพ. ต้องรายงานต่อ ธพท. ตาม DATA SET ดังนี้ (1) ชุด Loan Arrangement (LAR) สินเชื่อ (2) ชุด Investment Position (IVP) เงินลงทุน(3) ชุด Contingent Arrangement (CAR) ซึ่งเป็นภาระผูกพันที่ได้คำนวณ CCF แล้ว โดยเลือก country residence ของลูกค้าที่ไม่อยู่ในประเทศไทย ทั้งนี้ ธพ. ควรคำนวณยอดรวมของธุรกรรมในต่างประเทศของลูกค้าทุกราย มิใช่เฉพาะลูกค้ารายใหญ่
1.4	หาก ธพ. ที่มีอัตราส่วนการให้สินเชื่อ ลงทุน หรือก่อภาระผูกพันในต่างประเทศ ตั้งแต่ร้อยละ 50 ของเงินกองทุนชั้นที่ 1 หรือตั้งแต่ร้อยละ 50 ของสินทรัพย์ที่ต้องดำรงตามมาตรา 32 ในกรณีสาขาของ ธพ. ต่างประเทศ หากต่อมาภายหลังมีการลดการให้สินเชื่อ ลงทุน หรือก่อภาระผูกพันลง หรือมีเงินกองทุนเพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้อัตราส่วนดังกล่าวลดลงต่ำกว่าร้อยละ 50 ธพ. ยังคงต้องปฏิบัติตามแนวนโยบายนี้ต่อไปหรือไม่	ควรปฏิบัติตามแนวนโยบายนี้ต่อไป เนื่องจากถือว่าอาจมีแนวโน้มที่ความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาจะเพิ่มขึ้นในอนาคตได้

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
1.5	การให้สินเชื่อ ลงทุนและก่อภาระผูกพันแก่บริษัทลูก ในประเทศอื่นของบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศไทย ถือว่าเกิดความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาหรือไม่	เกิดความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา เนื่องจากเป็นการให้สินเชื่อแก่บริษัทที่มีภูมิลำเนาในต่างประเทศ
2. ลักษณะธุรกรรมที่ต้องพิจารณาความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา		
2.1	การพิจารณา country risk exposure จะต้องพิจารณา exposure ของลูกค้ำที่มีถิ่นฐานในประเทศไทยแต่มีการทำธุรกรรมการค้าในต่างประเทศด้วยหรือไม่	ต้องพิจารณา exposure ของลูกค้ำที่มีถิ่นฐานในประเทศไทย แต่มีการทำธุรกรรมการค้าในต่างประเทศด้วยตามที่กำหนด เป็น indirect country risk ซึ่ง ธพท. ให้เวลา ธพท. ที่ไม่มี ความพร้อมในการพิจารณาความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา ทางอ้อม ในการปรับตัว 1 ปี นับจากวันที่แนวนโยบายฉบับนี้ มีผลบังคับใช้เป็นต้นไป
2.2	กรณีการทำธุรกรรมโดยปล่อยสินเชื่อให้ลูกค้ำที่อยู่ในประเทศไทย แต่แหล่งที่มาของเงินที่ได้จากการชำระหนี้ของลูกค้ำมาจากประเทศ A ต้องพิจารณา Country Risk ของประเทศ A ด้วยหรือไม่	ถือว่าลูกค้ำรายดังกล่าวมี indirect country risk จึงต้องพิจารณา country risk ของประเทศ A ด้วย
2.3	การให้สินเชื่อ ลงทุนและก่อภาระผูกพันของสาขา ธพท. ต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบ การ ธพท. ในประเทศไทยได้ให้แก่สาขาของ ธพท. ต่างประเทศเดียวกันในประเทศอื่น ถือว่ามี ความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาหรือไม่	หากรายการที่เกิดขึ้นต้องมีการโอนเงินระหว่างประเทศจริง ก็ถือว่ามีความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา และ transfer risk
2.4	หาก ธพท. ให้สินเชื่อ ลงทุน หรือก่อภาระผูกพัน โดยสาขาที่อยู่ในต่างประเทศ (ประเทศ A) ทำ ธุรกรรมเป็นเงินตราสกุลของประเทศ A แสดงว่า ไม่มีมีความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาเกิดขึ้นใช่หรือไม่	การพิจารณาความเสี่ยงด้าน country risk จะเป็นการพิจารณา ความเสี่ยงที่เกิดจากการทำธุรกรรมกับคู่สัญญาที่มีภูมิลำเนา ในต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นเงินตราสกุลใดก็ตาม ในกรณีนี้ จึงถือว่าเกิดความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญาเช่นกัน
3. การประเมินความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา		
3.1	ในข้อ 4.2.3 (1) (1.7) ที่ระบุให้ ธพท. ควรมี การตรวจสอบระบบการวิเคราะห์ เพื่อผล การวิเคราะห์ และเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์ ข้อมูลจากแหล่งอื่น รวมถึงข้อมูลจากการวิจัยและ การจัดอันดับความน่าเชื่อถือของสถาบันจัดอันดับ ความน่าเชื่อถือภายนอกนั้น หาก ธพท. ไม่มีระบบ การวิเคราะห์ country risk ของตนเอง แต่ใช้การ	หาก ธพท. มีปริมาณธุรกรรมไม่มาก อาจใช้การวิเคราะห์ของ external credit rating agency ได้ ทั้งนี้ ขึ้นกับขนาดและ ความซับซ้อนของธุรกรรมของแต่ละ ธพท. ที่มีในแต่ละ ประเทศ

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
	วิเคราะห์ของ external credit rating agency ได้หรือไม่	
3.2	ในการจัดอันดับความเสี่ยง แต่ละ ธพ. จะมีมุมมองที่แตกต่างกัน ธพท. จะมี guideline ให้หรือไม่	ธพ. ที่มีปริมาณธุรกรรมมากอาจจัดอันดับความเสี่ยงภายในเอง โดยควรระบุปัจจัย วิธีการที่ใช้ในการจัดอันดับความเสี่ยงให้ชัดเจน ซึ่งควรสอดคล้องกับ external credit rating agency
4. ระบบการติดตามความเสี่ยงของประเทศคู่สัญญา		
4.1	ในการทำ stress test นั้น ต้องทำทุกประเทศหรือไม่ หากประเทศที่อยู่ใน investment grade เช่น สหรัฐอเมริกา ต้องทำ stress test ด้วยหรือไม่	ขึ้นกับนโยบายและการพิจารณาของ ธพ. เอง ซึ่งอาจทำ stress test เฉพาะในรายที่คาดว่าจะมีปัญหาก็ได้
4.2	ถ้าสาขา ธพ. ต่างประเทศที่ head office มีการทำ stress test สำหรับการบริหารความเสี่ยง Country Risk แล้ว สาขาฯ จะสามารถนำ stress test ของ head office มาใช้ได้หรือไม่	สามารถนำมาใช้ได้